

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөвсгөл аймгийн Цагаан-Уул сумын ЗДТГ-ын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХӨА-2025/013/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Мөрөн сум 2025 он	Хөвсгөл аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: А.Эрдэнэбаатар Утас: 88883317 Цахим хаяг: Erdenebaatara@audit.gov.mn Аудитын менежер: Б.Тэгшдэлгэр Утас: 99089114 Цахим хаяг: Tegshdelgerb@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Б.Давааням Утас: 88095436 Цахим хаяг: Davaanyamb@audit.gov.mn Аудитор: Г.Ичинхорлоо Утас: 88688168 Цахим хаяг: Ichinkhorloog@audit.gov.mn
---	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН ЦАГААН-УУЛ
СУМЫН ЗДТГ-ЫН ДАРГА Э.УЛАМ-ӨСӨХ
ТАНАА

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

АЗДТГ-ын байр, А корпус 3 давхар,
Мөрөн сум, Хөвсгөл аймаг, 67120
Утас/факс: 7038 3793, Цахим шуудан: khuvsgul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2025.02.11 № 1/75
танай _____-ны № _____-т

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Хөвсгөл аймгийн Цагаан-Уул сумын ЗДТГ-ын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Хөвсгөл аймгийн Цагаан-Уул сумын ЗДТГ-ын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тус суманд өвөлжилт хүндэрсэнтэй холбоотой төрийн байгууллагуудаас зудын хандивт 5,340.0 мянган төгрөг хүлээн авч, өвс тэжээл бэлтгэх болон түлш, шатахууны зардалд зарцуулсан байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитаар нийт 30,000.0 мянган төгрөгийн 3 зөрчил¹ илэрснээс 30,000.0 мянган төгрөгийн 3 зөрчилд 3 зөвлөмжийг Хөвсгөл аймгийн Цагаан-Уул сумын ЗДТГ-ын дарга, нягтлан бодогч нарт хүргүүлсэн.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус газар нь тайлант онд “Хүүхэд хамгаалал, хөгжлийг дэмжих” нэрлэсэн жилийн хүрээнд “Иргэдэд төрийн үйлчилгээг хурдан шуурхай, хүртээмжтэй хүргэх” гэсэн зорилтын дор 5 дэд зорилт, 101 ажил, арга хэмжээг төлөвлөн, хэрэгжилтийг өөрийн үнэлгээгээр 98.7 хувь хэрэгжүүлсэн гэж тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

6725041135

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

А.ЭРДЭНЭБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	284,021,419.00	374,706,783.92
33	АВЛАГА	10,496,041.00	11,399,691.67
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	00.00	2,766,191.67
335	Бусад авлага	10,496,041.00	8,633,500.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	8,329,500.00	7,850,000.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	2,166,541.00	783,500.00
34	УРЬДЧИЛГАА	1,985,000.00	2,900,000.00
34600	Урьдчилж гарсан зардал	1,985,000.00	2,900,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	271,540,378.00	360,407,092.25
354	Хангамжийн материал	269,075,378.00	358,042,092.25
35410	Бичиг хэргийн материал	2,492,378.00	4,408,110.00
35420	Аж ахуйн материал	123,876,265.00	129,832,258.25
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	3,320,000.00	00.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	00.00	3,360,000.00
35450	Барилгын засварын материал	23,284,350.00	18,691,930.00
35460	Хүнсний материал	17,500.00	00.00
35470	Бусад хангамжийн материал	116,084,885.00	201,749,794.00
35600	Мал амьтад	2,465,000.00	2,365,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,155,672,170.19	1,855,205,801.11
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,155,672,170.19	1,855,205,801.11
392	Биет хөрөнгө	972,015,670.27	1,671,618,051.23
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	858,845,317.40	1,439,454,678.40
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-320,607,944.76	-366,160,191.27
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	355,668,311.00	433,668,311.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-211,153,938.45	-277,373,950.09
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	261,997,633.80	418,434,233.80
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-151,492,575.47	-187,170,785.83
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	88,724,100.00	113,066,550.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-42,956,999.76	-52,429,941.17
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	257,260,078.40	295,910,078.40
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-124,268,311.89	-145,780,932.01
393	Биет бус хөрөнгө	183,656,499.92	183,587,749.88
39301	Программ хангамж	3,185,000.00	3,185,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3,047,500.08	-3,116,250.12
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	183,519,000.00	183,519,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,439,693,589.19	2,229,912,585.03
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,439,693,589.19	2,229,912,585.03
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,439,693,589.19	2,229,912,585.03
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	703,146,831.77	703,146,831.77
51101	Өмч: - төрийн	703,146,831.77	703,146,831.77
512	Хуримтлагдсан үр дүн	504,174,060.93	1,294,393,056.77
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	504,174,060.93	504,174,060.93
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	790,218,995.84
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	232,372,696.49	232,372,696.49
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,439,693,589.19	2,229,912,585.03

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,224,007,957.32	2,390,580,437.25
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	201,841,938.60	973,602,803.25
120	Нийтлэг татварын бус орлого	201,841,938.60	964,262,803.25

120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	201,841,938.60	964,262,803.25
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,514,500.00	00.00
1200017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-ҮХ	133,984,701.60	850,153,012
1200018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-БМ	64,342,737.00	114,109,791.25
122	Тусламжийн орлого	00.00	9,340,000.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	00.00	9,340,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,022,166,018.72	1,416,977,634.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	43,883,418.72	75,636,534.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	87,000.00	00.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	15,000,000.00	00.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	23,106,242.00	65,124,834.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	5,690,176.72	10,511,700.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	978,282,600.00	1,341,341,100.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	978,282,600.00	1,341,341,100.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,144,132,062.44	1,597,752,862.41
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,138,085,062.44	1,596,522,862.41
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,053,405,155.39	1,420,532,124.55
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	475,469,611.48	761,434,017.74
210101	Үндсэн цалин	311,502,780.60	432,880,871.82
210102	Нэмэгдэл	110,004,820.31	271,652,945.92
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	00.00	22,385,500.00
210104	Урамшуулал	53,962,010.57	34,514,700.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	59,531,733.05	95,692,176.17
210201	Тэтгэврийн даатгал	40,625,688.69	65,725,842.61
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,779,492.72	7,732,452.06
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,819,194.35	3,820,026.13
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	937,016.17	3,682,771.15
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,370,341.12	14,731,084.22
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	69,970,338.88	72,475,156.10
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,074,239.85	14,564,962.41
210302	Түлш, халаалт	57,385,599.00	56,688,693.69
210303	Цэвэр, бохир ус	1,510,500.03	1,221,500.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	116,227,427.12	82,091,572.13
210401	Бичиг хэрэг	6,553,210.00	6,164,968.00
210402	Тээвэр, шатахуун	55,652,388.00	28,295,410.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,027,568.61	3,671,813.00
210404	Ном, хэвлэл	176,400.00	189,600.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	10,696,548.60	13,868,741.13
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	983,817.91	3,854,640.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	8,101,994.00	1,183,400.00
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн /ТӨҮГ/	30,035,500.00	24,863,000.00
2105	Нормативт зардал	480,000.00	308,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	480,000.00	308,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	12,538,317.00	45,212,010.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	00.00	25,000.00
210604	Урсгал засвар	12,538,317.00	45,187,010.00

2107	Томилолт, зочны зардал	3,395,000.00	6,288,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,395,000.00	6,288,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	33,418,627.00	21,438,543.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	31,220,816.00	18,427,760.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	580,000.00	1,209,600.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	450,000.00	448,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	308,830.00	650,882.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	67,344.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	395,000.00	418,000.00
210807	Газрын төлбөр	396,637.00	240,301.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	282,374,100.86	335,592,649.41
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	111,992,250.05	154,345,214.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,280,000.00	960,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	169,101,850.81	180,287,435.41
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	84,679,907.05	175,990,737.86
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	12,544,319.00	58,843,942.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	5,920,959.00	25,417,042.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	00.00	28,214,400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	6,623,360.00	5,212,500.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	72,135,588.05	117,146,795.86
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	72,135,588.05	117,146,795.86
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	6,047,000.00	1,230,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	6,047,000.00	1,230,000.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	79,875,894.88	792,827,574.84
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	2,991,875.03	00.00
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	2,991,875.03	00.00
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	2,249,429.57	2,608,579.00
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	2,249,429.57	2,608,579.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	742,445.46	-2,608,579.00
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	80,618,340.34	790,218,995.84

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,072,886,005.00	1,540,653,682.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	13,270,000.00	5,340,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	13,270,000.00	00.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	13,270,000.00	00.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	13,270,000.00	00.00
122	Тусламжийн орлого	00.00	5,340,000.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	00.00	5,340,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,059,616,005.00	1,535,313,682.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	81,333,405.00	193,972,582.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	87,000.00	00.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	15,000,000.00	00.00

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	23,106,242.00	65,124,834.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	43,140,163.00	128,847,748.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	978,282,600.00	1,341,341,100.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	978,282,600.00	1,341,341,100.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	920,325,705.00	1,431,237,732.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	920,325,705.00	1,431,237,732.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	835,644,157.95	1,255,246,994.14
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	475,469,611.48	762,179,731.50
210101	Үндсэн цалин	309,152,668.06	430,446,644.20
210102	Нэмэгдэл	112,394,471.33	276,319,845.78
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	00.00	23,289,440.00
210104	Урамшуулал	53,922,472.09	32,123,801.52
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	59,274,760.33	95,125,827.41
210201	Тэтгэврийн даатгал	40,368,895.97	64,978,673.13
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,779,492.72	7,644,826.25
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,819,194.35	3,822,563.13
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	937,016.17	3,695,629.13
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,370,161.12	14,984,135.77
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	69,957,838.88	73,883,578.60
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,074,239.85	15,344,855.90
210302	Түлш, халаалт	57,385,599.00	57,317,222.70
210303	Цэвэр, бохир ус	1,498,000.03	1,221,500.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	51,024,737.21	73,049,761.13
210401	Бичиг хэрэг	2,887,000.00	4,711,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	31,795,640.00	44,589,420.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,027,568.61	4,000,000.00
210404	Ном, хэвлэл	176,400.00	189,600.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	11,380,728.60	13,871,741.13
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	757,400.00	5,688,000.00
2105	Нормативт зардал	480,000.00	1,000,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	480,000.00	1,000,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	8,989,054.00	19,864,500.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4,017,500.00	1,885,000.00
210602	Тавилга	00.00	1,950,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	00.00	1,000,000.00
210604	Урсгал засвар	4,971,554.00	15,029,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,395,000.00	6,288,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,395,000.00	6,288,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	81,728,240.00	26,271,363.50
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	79,270,429.00	23,253,880.50
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	580,000.00	1,209,600.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	450,000.00	448,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	308,830.00	627,582.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	67,344.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	655,000.00	448,000.00
210807	Газрын төлбөр	396,637.00	240,301.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	85,324,916.05	197,584,232.00

210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	83,864,916.05	196,624,232.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,460,000.00	960,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	84,681,547.05	175,990,737.86
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	12,545,959.00	58,843,942.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	5,920,959.00	25,417,042.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	00.00	28,178,800.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	6,625,000.00	5,248,100.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	72,135,588.05	117,146,795.86
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	72,135,588.05	117,146,795.86
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	152,560,300.00	109,415,950.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	152,560,300.00	109,415,950.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	152,560,300.00	109,415,950.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	152,560,300.00	109,415,950.00
223001	Бусад хөрөнгө	114,833,900.00	77,492,650.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	37,726,400.00	31,923,300.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-152,560,300.00	-109,415,950.00
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	-
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Узүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	703,146,831.77	234,401,236.49	419,883,837.79	1,357,431,906.05
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	703,146,831.77	234,401,236.49	421,912,377.79	1,359,460,446.05
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	80,618,340.34	80,618,340.34
C08	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	703,146,831.77	232,372,696.49	504,174,060.93	1,439,693,589.19
D01	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	703,146,831.77	232,372,696.49	504,174,060.93	1,439,693,589.19
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	703,146,831.77	232,372,696.49	504,174,060.93	1,439,693,589.19
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	790,218,995.84	790,218,995.84
D09	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	703,146,831.77	232,372,696.49	1,294,393,056.77	2,229,912,585.03

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,245,047,900.0	1,146,201,654.1	98,846,245.9	92.1
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,245,047,900.0	1,146,201,654.1	98,846,245.9	92.1
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,216,054,500.0	1,118,454,412.1	97,600,087.9	92.0
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	767,767,600.0	762,179,731.5	5,587,868.5	99.3
210101	Үндсэн цалин	502,958,200.0	430,446,644.2	72,511,555.8	85.6
210102	Нэмэгдэл	215,459,400.0	276,319,845.8	-60,860,445.8	128.2
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	25,350,000.0	23,289,440.0	2,060,560.0	91.9
210104	Урамшуулал	24,000,000.0	32,123,801.5	-8,123,801.5	133.8
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	95,972,500.0	95,125,827.4	846,672.6	99.1
210201	Тэтгэврийн даатгал	65,260,800.0	64,978,673.1	282,126.9	99.6
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,677,700.0	7,644,826.3	32,873.8	99.6
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,839,300.0	3,822,563.1	16,736.9	99.6
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,839,300.0	3,695,629.1	143,670.9	96.3
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	15,355,400.0	14,984,135.8	371,264.2	97.6
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	79,900,000.0	73,883,578.6	6,016,421.4	92.5
210301	Гэрэл, цахилгаан	12,200,000.0	15,344,855.9	-3,144,855.9	125.8
210302	Түлш, халаалт	66,200,000.0	57,317,222.7	8,882,777.3	86.6
210303	Цэвэр, бохир ус	1,500,000.0	1,221,500.0	278,500.0	81.4
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	52,290,000.0	49,004,511.1	3,285,488.9	93.7
210401	Бичиг хэрэг	3,500,000.0	3,500,000.0	00.0	100.0
210402	Тээвэр, шатахуун	26,450,000.0	26,443,170.0	6,830.0	100.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,000,000.0	4,000,000.0	00.0	100.0
210404	Ном, хэвлэл	200,000.0	189,600.0	10,400.0	94.8
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	17,140,000.0	13,871,741.1	3,268,258.9	80.9
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,000,000.0	1,000,000.0	00.0	100.0
2105	Норматив зардал	1,000,000.0	1,000,000.0	00.0	100.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,000,000.0	1,000,000.0	00.0	100.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	27,159,000.0	26,479,300.0	679,700.0	97.5
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	12,061,000.0	11,901,300.0	159,700.0	98.7
210602	Тавилга	6,000,000.0	5,480,000.0	520,000.0	91.3
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,000,000.0	1,000,000.0	00.0	100.0
210604	Урсгал засвар	8,098,000.0	8,098,000.0	00.0	100.0

2107	Томилолт, зочны зардал	6,300,000.0	6,288,000.0	12,000.0	99.8
210702	Дотоод албан томилолт	6,300,000.0	6,288,000.0	12,000.0	99.8
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	103,162,000.0	41,148,363.5	62,013,636.5	39.9
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	99,047,000.0	38,130,880.5	60,916,119.5	38.5
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,300,000.0	1,209,600.0	90,400.0	93.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	450,000.0	448,000.0	2,000.0	99.6
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	800,000.0	627,582.0	172,418.0	78.4
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	165,000.0	44,000.0	121,000.0	26.7
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,000,000.0	448,000.0	552,000.0	44.8
210807	Газрын төлбөр	400,000.0	240,301.0	159,699.0	60.1
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	82,503,400.0	63,345,100.0	19,158,300.0	76.8
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	80,503,400.0	63,185,100.0	17,318,300.0	78.5
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,000,000.0	160,000.0	1,840,000.0	08.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	28,993,400.0	27,747,242.0	1,246,158.0	95.7
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	28,993,400.0	27,747,242.0	1,246,158.0	95.7
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	25,680,300.0	25,417,042.0	263,258.0	99.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,313,100.0	2,330,200.0	982,900.0	70.3
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	96,293,200.0	78,352,650.0	17,940,550.0	81.4
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	96,293,200.0	78,352,650.0	17,940,550.0	81.4
223001	Бусад хөрөнгө	96,293,200.0	78,352,650.0	17,940,550.0	81.4
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,341,341,100.0	1,224,554,304.1	116,786,795.9	91.3
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,224,194,304.1	1,224,194,304.1	00.0	100.0
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,224,194,304.1	1,224,194,304.1	00.0	100.0
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	117,146,795.9	00.0	117,146,795.9	00.0
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	117,146,795.86	00.00	117,146,795.86	00.0
1200044	Төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		360,000.00	-360,000.00	00.00
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	28.00	28.00	00.00	100.0
620001	Удирдах ажилтан	09.00	09.00	00.00	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	14.00	14.00	00.00	100.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	05.00	05.00	00.00	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	198,952,582.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	198,952,582.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	167,855,882.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	24,045,250.00
210401	Бичиг хэрэг	1,211,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	18,146,250.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,688,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	7,631,500.00
210602	Тавилга	700,000.00
210604	Урсгал засвар	6,931,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	136,179,132.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	135,379,132.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	800,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	31,096,700.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	31,096,700.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	28,178,800.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,917,900.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	193,612,582.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	193,612,582.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	65,124,834.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	128,487,748.00
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	00.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	00.00

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 73,151.0 мянган төгрөгийн 4 алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 73,151.0 мянган төгрөгийн 4 алдааг залруулж, дахин давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өглөө.

Залруулсан алдаа:

- Хөвсгөл аймгийн Цагаан-Уул сумын ЗДТГ нь тайлант онд Бараа материалын данс хооронд 56,361.0 мянган төгрөгийн бараа материал ангилал зөрүүлж бүртгэсэн, АЗДТГ-аас шилжиж ирсэн 8,690.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг бүртгэлд тусгаагүй, Авто тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын жилийг буруу бүртгэснээс 5,200.0 мянган төгрөгийн хуримтлагдсан элэгдлийг илүү тооцоолсон, хүлээж аваагүй бараа материалыг бүртгэж, 2,900.0 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1², 14 дүгээр зүйлийн 14.4. "Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ", 14.4.2³, НБББББ-ийн 5.4. "Үндсэн хөрөнгө хэсгийн 7 дугаарт заасан Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл тооцоход баримтлах хугацааг баримтлаагүй", 5.9. "Зардлын

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² "Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлээ аккруэл сууриар хөтөлнө"

³ "Бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага."

бүртгэл хэсгийн 4⁴ дүгээрт Зардлын хүлээн зөвшөөрөлт ба үнэлгээ хэсэгт заасанд тус тус нийцэхгүй, Ангилал, Иж бүрэн байх, Үнэлгээ ба хуваарилалт, Оршин байх батламж мэдэгдлийг тус тус хангахгүй байна.

Аудитаар санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой 2 зөрчил, нийцлийн аудиттай холбоотой 30,000.0 мянган төгрөгийн 1 зөрчил⁵ илэрснээс 30,000.0 мянган төгрөгийн 3 зөрчилд 3 зөвлөмжийг Хөвсгөл аймгийн Цагаан-Уул сумын ЗДТГ-ын дарга, нягтлан бодогч нарт хүргүүлсэн.

Аудитаар илэрсэн зөрчил нь тогтоосон материаллаг байдлаас хэтрээгүй тул "Өөрчлөлтгүй" дүгнэлт хүргүүлсэн.

5.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудлаар:

Илрүүлэлт Өвөлжилт хүндэрсэн малчин болон мал бүхий өрхөд буцалтгүй тусламж олгохоор хивэг худалдан авах зориулалтаар ЗДТГ-ын урд оны үлдэгдлээс 30,000.0 мянган төгрөгийг олгосон байна. Хивэг худалдан авахдаа гэрээ шууд байгуулах аргыг мөрдөөгүй шууд худалдан авсан байна. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1-т "*Захиалагч дараах үндэслэлээр аж ахуй эрхлэгчдийн дунд хэлэлцээ хийх замаар гэрээ шууд байгуулж болно.*" гэж заасан нөхцөл⁶-үүдэд тендер зохион байгуулах аргыг хэрэглээгүй, 35.4⁷-т заасан хугацааг баримтлаагүй, Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна..

Өгсөн зөвлөмж: Худалдан авах ажиллагааг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн дагуу зохион байгуулах.

2. Бүртгэл тайлагналтай холбоотой асуудлаар:

Илрүүлэлт: Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг иж бүрэн бэлтгэж ирүүлээгүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5⁸ заасан бүрдлийн дагуу ирүүлээгүй, Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

⁴ "Үйл ажиллагааны зардлыг тайлант хугацааны туршид аккруэл суурьт үндэслэн холбогдох зардлын данснуудад хуримтлуулан бүртгэнэ. Аккруэл суурьт бүртгэлийн дагуу ажил гүйлгээ гарсан бөгөөд мөнгөн дүнг нь хэмжиж тодорхойлох боломжтой болсон үед төлбөр хийгдсэн эсэхээс үл хамааран гарсан зардлаас тайлант хугацаанд хамаарах хэсгийг хүлээн зөвшөөрч бүртгэнэ."

⁵ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

⁶ 35.1.1.захиалагч урьдчилан мэдэх боломжгүй нөхцөл байдлын улмаас бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах яаралтай хэрэгцээ үүссэн шалтгаанаар энэ хуульд заасан бусад аргаар тендер хүлээн авах доод хугацааг мөрдөх боломжгүй; Тайлбар:Энэ заалтын дагуу гэрээ шууд байгуулахад өмнөх тендер шалгаруулалт амжилтгүй болсон, захиалагчаас хамаарах шалтгаанаар худалдан авах ажиллагаа удааширсан, эсхүл төсвийн жил дуусаж санхүүжилтийн эх үүсвэргүй болох нөхцөл байдал хамаарахгүй.

35.1.2.онц байдал, гамшиг, ослын нөхцөл байдлын улмаас бий болсон хэрэгцээ, шаардлагыг даван туулахтай шууд холбогдох бараа, ажил, үйлчилгээг худалдан авах яаралтай хэрэгцээ бий болсон шалтгаанаар энэ хуульд заасан бусад аргаар тендер хүлээн авах доод хугацааг мөрдөх боломжгүй;

35.1.3.шүүх шинжилгээний байгууллагын нарийн мэргэжлийн шинжилгээнд шаардлагатай урвалж бодис нийлүүлэх боломжтой этгээдийн тоо хязгаарлагдмал.

⁷ "Хэлэлцээнд оролцох сонирхлоо илэрхийлэх хугацааг зарлал нийтэлж, урилга хүргүүлснээс хойш ажлын таван өдөр байхаар, хэлэлцээ эхлүүлэх хугацааг сонирхлоо илэрхийлэх эцсийн хугацаанаас хойш ажлын гурваас доошгүй өдөр байхаар зарлал, урилгад тус тус заана."

⁸ "Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан нь дараах бүрэлдэхүүн хэсэгтэй байна:"

54.5.1.тухайн жилийн төсвийн орлого, зарлагын гүйцэтгэл /нийт дүнгээр, хөтөлбөрөөр, төсвийн захирагчаар, хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээ бүрээр/;

54.5.2.татварын зарлагыг хуулийн этгээд, салбар бүрээр, холбогдох эрх зүйн үндэслэлийн хамт;

54.5.3.тухайн жил худалдан авсан бараа, ажил, үйлчилгээний гүйцэтгэл;

54.5.4.хөтөлбөр, арга хэмжээнд зарцуулсан төсөв, хүрсэн үр дүн, түүний танилцуулга /хөтөлбөрийн гүйцэтгэлийн биелэлт, бодлогын зорилтын хэрэгжилт, түүний үр нөлөөнд хийсэн дүгнэлт, хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжүүлсэн хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээний биелэлт, тасарсан бол шалтгаан/;

Өгсөн зөвлөмж: Санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг иж бүрэн бэлтгэж хуульд заасан цаглаварт хугацаанд ирүүлж байх.

Илрүүлэлт: Тайлант онд УИХ-ын гишүүн Л.Мөнхбаатараас өгсөн гэх Jimny автомашин, АЗДТГ-ын Хөрөнгө оруулалт хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн хэлтсээс төрийн сангийн мэргэжилтэнд шилжиж очсон notebook-г анхан шатны баримт, үнэлгээ, шийдвэргүй ирсэн тул данс бүртгэлд тусгаагүй ашиглаж байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4.2-т "бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага;" гэж заасныг зөрчсөн, Иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Шилжиж ирсэн хөрөнгийн шийдвэр, анхан шатны баримтыг бүрдүүлж, данс бүртгэлд бүртгэх, Тайлангийн тодруулгад энэ талаар тусгах.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		/мянган төгрөгөөр/				Зөвлөмж	
							Үүнээс					
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Бараа материалын ангилал зөрүүлж бүртгэсэн	1	56,361.0			1	56,361.0	1	56,361.0				
Шилжиж ирсэн хөрөнгийг бүртгэлд тусгаагүй	1	8,690.0	1	8,690.0			1	8,690.0				
Хуримтлагдсан элэгдлийг зөрүүтэй тооцоолсон	1	5,200.0			1	5,200.0	1	5,200.0				
Зардлыг бараа материалаар бүртгэсэн	1	2,900.0			1	2,900.0	1	2,900.0				
Дүн	4	73,151.0	1	8,690.0	3	64,461.0	4	73,151.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		/мянган төгрөгөөр/							
			Үүнээс		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүү, бүртгэлтэй холбоотой										
Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг бүрэн бэлтгэж ирүүлдээгүй байна	1	0							1	0
Тайлант онд хүлээн авч ашиглаж байгаа	1	0							1	0

54.5.5. нэмэлт төсвийн гүйцэтгэл, түүний танилцуулга.

54.5.6. Засгийн газрын өр болон Засгийн газрын өрийн баталгааны мэдээлэл.

Мөнхбаатар гишүүнээс өгсөн гэх Jimny автомашин, АЗДТГ-ын Хөрөнгө оруулалт хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн хэлтсээс төрийн сангийн мэргэжилтэнд шилжиж очсон notebook хөрөнгүүд нь анхан шатны баримт, үнэлгээ, шийдвэргүй ирсэн тул данс бүртгэлд тусгаагүй ашиглаж байна.								
Дүн	2	0					2	0

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Худалдан авах ажиллагааны хууль тогтоомжтой холбоотой								
ЗДТГ-ын урд оны үлдэгдлээс 30.0 сая төгрөгийг өвөлжилт хүндэрсэн малчин болон мал бүхий өрхөд буцалтгүй тусламж олгохоор хивэг худалдан авахдаа худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулаагүй шууд худалдан авалт хийсэн байна.	1	30,000.0					1	30,000.0
Дүн	1	30,000.0					1	30,000.0